

Міністерство освіти і науки України
Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»

Кафедра «Публічного управління та підприємництва» (№ 601)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Гарант освітньої програми

(підпис)

В.О. Шведун

(ініціали та прізвище)

« 28 » . 08 2021 р.

СИЛАБУС ВИБІРКОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Комунікації в державних інституціях

(назва навчальної дисципліни)

Галузь знань: 28 Публічне управління та адміністрування

(шифр і найменування галузі знань)

Спеціальність: 281 Публічне управління та адміністрування

(код та найменування спеціальності)

Освітня програма: Публічне управління та адміністрування

(найменування освітньої програми)

Форма навчання: денна

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Силабус введено в дію з 01.09.2021 року

Харків – 2021 р.

Розробник: Шведун В.О., д.н. з держ. упр., проф.
(прізвище та ініціали, посада, науковий ступінь та вчене звання)

(підпис)

Силабус навчальної дисципліни розглянуто на засіданні кафедри Публічного управління та підприємництва (№ 601)

Протокол № 1 від « 28 » серпня 2021 р.

Завідувач кафедри

д.н. з держ. упр. проф.
(науковий ступінь та вчене звання)

(підпис)

В.І. Коваленко
(ініціали та прізвище)

Погоджено з представником здобувачів освіти:

Прерозглянувши стуресктивного
самоврядування впр факультету
печень

(підпис)

В.В. Коваленко
(ініціали та прізвище)

1. Загальна інформація про викладача

Шведун Вікторія Олександрівна, д.н. з держ. упр., професор. З 2021 року викладає в університеті наступні дисципліни:

- Комунікації в державних інституціях;
- Контроль в державних інституціях;
- Політика європейської інтеграції.

Напрями наукових досліджень: державне управління у сфері забезпечення національної безпеки, державне регулювання рекламної діяльності, державне регулювання туристичної сфери, міжнародне публічне управління та євроінтеграція.

2. Опис навчальної дисципліни

Семестр, в якому викладається дисципліна – 6 семестр.

Обсяг дисципліни:

4 кредити ЄКТС (90 годин), у тому числі аудиторних – 40 годин, самостійної роботи здобувачів – 80 годин.

Форми здобуття освіти

Денна, дистанційна.

Дисципліна – вибіркова.

Види навчальної діяльності – лекції, лабораторні роботи, самостійна робота здобувача.

Види контролю – поточний, модульний та підсумковий (семестровий) контроль (залік).

Мова викладання – українська.

Необхідні обов'язкові попередні дисципліни (пререквізити) – Державні послуги. Муніципальне управління.

Необхідні обов'язкові супутні дисципліни (кореквізити) – Державна влада та громадянське суспільство. Контроль в державних інституціях.

3. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета

Метою викладання навчальної дисципліни «Комунікації в державних інституціях»: дати майбутнім фахівцям систематизоване й аргументоване уявлення про функціонування комунікацій у публічному управлінні, місце і роль зв'язків з громадськістю в структурах публічного сектору; про організацію діяльності та особливості методів роботи PR-служб органів державної влади та місцевого самоврядування, формування системи професійної компетенції (знань і практичних вмінь та навичок) щодо використання принципів, інструментів комунікацій у публічному управлінні.

Завдання

Основні завдання вивчення дисципліни «Комунікації в державних інституціях»: формування у здобувачів вищої освіти сучасних теоретичних і практичних знань, умінь і навичок щодо використання в процесі публічного управління ефективних каналів комунікацій з метою налагодження співробітництва та ефективної взаємодії органів публічного управління із суб'єктами громадянського суспільства; оволодіння сучасними механізмами спілкування людей, комунікаційного процесу в органі публічного управління.

Після опанування дисципліни здобувач набуде наступні **компетентності**:

- здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;
- вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми;
- здатність спілкуватися іноземною мовою;
- навички міжособистісної взаємодії;
- здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів діяльності);
- здатність до соціальної взаємодії, до співробітництва й розв'язання конфліктів;
- здатність забезпечувати дотримання нормативно-правових та морально-етичних норм поведінки;
- здатність у складі робочої групи проводити прикладні дослідження в сфері публічного управління та адміністрування.

Очікується, що після опанування дисципліни здобувач будуть досягнуті наступні **результати навчання**:

- уміти налагодити комунікацію між громадянами та органами державної влади і місцевого самоврядування.

4. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1.

Змістовний модуль 1. Теоретичні засади здійснення комунікацій в державних інституціях.

Тема 1. Роль і місце комунікацій в державних інституціях

- *Форма занять: лекція, лабораторна робота, самостійна робота.*
- *Обсяг аудиторного навантаження: 5 годин.*
- *Тема лабораторної роботи: Специфіка комунікацій в органах державного управління.*
- *Обов'язкові предмети та засоби: роздатковий матеріал, електронно-обчислювальне обладнання, обладнання для візуального супроводження засвоєння матеріалу лекції та практичного заняття.*
- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.*
- *Обсяг самостійної роботи здобувачів: 10 годин.*
- *Теми, види робіт, що належать до самостійної роботи здобувачів: виконання самостійних завдань на тему: соціальні функції комунікацій в державних інституціях.*
- *Анотація:*

Теорії комунікацій в публічному управлінні. Змістова характеристика комунікацій в державних інституціях. Властивості комунікацій в державних інституціях. Соціальні функції комунікацій в державних інституціях. Специфіка комунікацій в органах публічного управління. Управління комунікаційними процесами в державних інституціях.

Тема 2. Зв'язки з громадськістю як найважливіший елемент комунікації в державних інституціях

- *Форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота.*
- *Обсяг аудиторного навантаження: 5 годин.*
- *Тема лабораторної роботи: форми безпосередньої взаємодії влади та громадян.*
- *Обов'язкові предмети та засоби: роздатковий матеріал, електронно-обчислювальне обладнання, обладнання для візуального супроводження засвоєння матеріалу лекції та практичного заняття.*
- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.*
- *Обсяг самостійної роботи здобувачів: 10 годин.*

- *Теми, види робіт, що належать до самостійної роботи здобувачів: виконання самостійних завдань на тему: взаємодія органів публічної влади із засобами масової інформації.*

- *Анотація:*

Зв'язки з громадськістю як вид соціального управління. Становлення зв'язків з громадськістю в органах публічної влади. Специфіка зв'язків з громадськістю в органах публічної влади. Форми безпосередньої взаємодії влади та громадян. Взаємодія органів публічної влади із засобами масової інформації.

Тема 3. Внутрішні та зовнішні комунікації в державних інституціях

- *Форма занять: лекція, лабораторна робота, самостійна робота.*
- *Обсяг аудиторного навантаження: 5 годин.*
- *Тема лабораторної роботи: розвиток внутрішніх комунікацій в органах публічної влади.*
- *Обов'язкові предмети та засоби: роздатковий матеріал, електронно-обчислювальне обладнання, обладнання для візуального супроводження засвоєння матеріалу лекції та практичного заняття.*
- *Обсяг самостійної роботи здобувачів: 10 годин.*
- *Теми, види робіт, що належать до самостійної роботи здобувачів: зовнішнє середовище органів публічної влади.*
- *Анотація:*

Система внутрішніх комунікацій в державних інституціях. Розвиток внутрішніх комунікацій в органах публічної влади. Завдання дослідження системи внутрішніх комунікацій в державних інституціях. Формальні комунікації в органах публічної влади: побудова та регуляція. Неформальні комунікації в органах публічної влади: аналіз та регуляція.

Система зовнішніх комунікацій в державних інституціях. Роль зовнішніх комунікацій органів публічної влади у формуванні нових концепцій публічного управління. Зовнішнє середовище органів публічної влади. Ключові напрями, проблеми та тенденції взаємодії органів публічної влади та громадськості.

Тема 4. Правова інформатизація як інноваційний елемент комунікації в державних інституціях

- *Форма занять: лекція, лабораторна робота, самостійна робота.*
- *Обсяг аудиторного навантаження: 5 годин.*
- *Тема лабораторної роботи: технології правової інформатизації в державних інституціях.*

- *Обов'язкові предмети та засоби: роздатковий матеріал, електронно-обчислювальне обладнання, обладнання для візуального супроводження засвоєння матеріалу лекції та практичного заняття.*

- *Обсяг самостійної роботи здобувачів: 10 годин.*

- *Теми, види робіт, що належать до самостійної роботи здобувачів: виконання самостійних завдань на тему: реалізація завдань правової інформатизації як шлях до розвитку комунікацій в системі публічного управління.*

- *Анотація:*

Сутність правової інформатизації. Реалізація завдань правової інформатизації як шлях до розвитку комунікацій в системі публічного управління. Соціальні канали правової інформатизації. Технології правової інформатизації в державних інституціях. Проблеми правової інформатизації державних інституцій. Перспективи правової інформатизації в публічному управлінні.

Модульний контроль 1

- *Форма занять: написання модульної роботи в аудиторії (за рішенням лектора допускається проведення у дистанційній формі).*

- *Обсяг аудиторного навантаження: 2 години*

- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.*

- *Обсяг самостійної роботи здобувачів – за необхідністю.*

- *Підготовка до модульного контролю.*

Модуль 2.

Змістовний модуль 2. Організація та управління комунікаціями в державних інституціях.

Тема 5. Інформаційно-статистичне забезпечення діяльності державних інституцій.

- *Форма занять: лекція, лабораторна робота, самостійна робота.*

- *Обсяг аудиторного навантаження: 5 годин.*

- *Тема лабораторної роботи: роль аналітичної інформації в процесі прийняття державно-управлінських рішень.*

- *Обов'язкові предмети та засоби: роздатковий матеріал, електронно-обчислювальне обладнання, обладнання для візуального супроводження засвоєння матеріалу лекції та практичного заняття.*

- *Обсяг самостійної роботи здобувачів: 10 годин.*
- *Теми, види робіт, що належать до самостійної роботи здобувачів: виконання самостійних завдань на тему: поняття сучасних інформаційних технологій та особливості їх застосування в державних інституціях.*

- *Анотація:*

Роль інформації в діяльності державних інституцій. Поняття сучасних інформаційних технологій та особливості їх застосування в державних інституціях. Інформаційна модель державних й адміністративних управлінських рішень. Роль аналітичної інформації в процесі прийняття державно-управлінських рішень. Статистичне забезпечення діяльності органів публічної влади.

Сутність та правове регулювання інформаційних ресурсів в державних інституціях. Розвиток електронних державних послуг в рамках концепції електронного врядування. Приклади інформаційних ресурсів органів публічного управління. Використання соціальних медіа державними інституціями.

Тема 6. Інформаційно-комунікаційне забезпечення реформи системи публічного управління

- *Форма занять: лекція, лабораторна робота, самостійна робота.*
- *Обсяг аудиторного навантаження: 5 годин.*
- *Тема лабораторної роботи: інформаційна політика як складова реформи системи публічного управління.*
- *Обов'язкові предмети та засоби: роздатковий матеріал, електронно-обчислювальне обладнання, обладнання для візуального супроводження засвоєння матеріалу лекції та практичного заняття.*
- *Обсяг самостійної роботи здобувачів: 10 годин.*
- *Теми, види робіт, що належать до самостійної роботи здобувачів: виконання самостійних завдань на тему: розвиток електронних державних послуг в рамках концепції електронного врядування.*
- *Анотація:*

Комунікаційна й інформаційна складові адміністративної реформи. Інформаційна політика як складова реформи системи публічного управління. Поняття та сутність Національного інформаційного простору України. Зарубіжний досвід використання інформаційних систем у сфері публічного управління.

Тема 7. Сучасна взаємодія держави та громадського суспільства. Рівні взаємодії держави та громадського суспільства

- *Форма занять: лекція, лабораторна робота, самостійна робота.*

- *Обсяг аудиторного навантаження: 5 годин.*
- *Тема лабораторної роботи: використання технологій краудсорсингу в публічному управлінні.*
- *Обов'язкові предмети та засоби: роздатковий матеріал, електронно-обчислювальне обладнання, обладнання для візуального супроводження засвоєння матеріалу лекції та практичного заняття.*
- *Обсяг самостійної роботи здобувачів: 10 годин.*
- *Теми, види робіт, що належать до самостійної роботи здобувачів: громадська думка як об'єкт управління в системі суспільних зв'язків.*
- *Анотація:*

Громадські палати. Громадські ради і комісії. Використання технологій краудсорсингу в публічному управлінні. Громадська думка як об'єкт управління в системі суспільних зв'язків. Протиріччя між державою і суспільством.

Тема 8. Державна інформаційна політика України

- *Форма занять: лекція, лабораторна робота, самостійна робота.*
- *Обсяг аудиторного навантаження: 5 годин.*
- *Тема лабораторної роботи: напрями державної інформаційної політики України.*
- *Обов'язкові предмети та засоби: роздатковий матеріал, електронно-обчислювальне обладнання, обладнання для візуального супроводження засвоєння матеріалу лекції та практичного заняття.*
- *Обсяг самостійної роботи здобувачів: 10 годин.*
- *Теми, види робіт, що належать до самостійної роботи здобувачів: виконання індивідуальних завдань на тему: шляхи вдосконалення державної інформаційної політики України.*
- *Анотація:*

Загальне поняття про державну інформаційну політику. Основні завдання державної інформаційної політики України. Напрями державної інформаційної політики України. Напрями вдосконалення державної інформаційної політики України. Актуальні питання та напрямки перспективного розвитку державної інформаційної політики України.

Модульний контроль 1

- *Форма занять: написання модульної роботи в аудиторії (за рішенням лектора допускається проведення у дистанційній формі).*
- *Обсяг аудиторного навантаження: 2 години*
- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.*
- *Обсяг самостійної роботи здобувачів – за необхідністю.*

- Підготовка до модульного контролю.

5. Індивідуальні завдання

Не передбачені навчальним планом.

6. Методи навчання

При викладанні навчальної дисципліни застосовуються такі методи навчання, як:

1. Репродуктивний.
2. Проблемного навчання.
3. Евристичний (частково-пошуковий).
4. Дослідницький.

Активізація навчально-пізнавальної діяльності студентів здійснюється через застосування таких форм навчання, як:

- проблемні лекції, лекції теоретичного моделювання;
- семінари-дискусії, семінари-практикуми, семінари - розгорнуті бесіди;
- презентації навчальних матеріалів, виконаних творчих завдань;
- моделюючі вправи, розв'язування творчих завдань;
- роботу в Інтернеті, бібліотеці;
- складання схем, таблиць, графіків тощо;
- консультації (настановні, контрольні, проблемні).

Проблемні лекції спрямовані на розвиток логічного мислення студентів. Коло питань теми лекції обмежується двома-трьома ключовими моментами, увага студентів концентрується на матеріалі, що не знайшов відображення в підручниках, використовується передовий досвід. Під час лекцій використовується друкований опорний конспект у якому виділені головні висновки з питань, що розглядаються. При викладанні лекційного матеріалу студентам пропонуються питання для самостійного розмірковування. При цьому лектор задає запитання, які спонукають студента шукати розв'язання проблемної ситуації. Така система примушує студентів сконцентруватися і почати активно мислити в пошуках правильної відповіді.

Семінари-дискусії передбачають обмін думками та поглядами учасників з приводу даної теми (питання), а також розвивають мислення, допомагають формувати погляди і переконання, виробляють вміння формулювати думки й висловлювати їх, вчать оцінювати пропозиції інших людей, критично підходити до власних поглядів.

Кейс-метод – метод аналізу конкретних ситуацій, який дає змогу наблизити процес навчання до реальної практичної діяльності спеціалістів і передбачає розгляд проблемних ситуацій у процесі вивчення навчального матеріалу

Презентації – виступи перед аудиторією, що використовуються для представлення певних результатів роботи з виконання індивідуальних завдань.

Рольові ігри (елементи) – форма активізації студентів, за якої вони задіяні

в процесі інсценізації певної ситуації у ролі безпосередніх учасників подій.

7. Методи контролю

Поточний контроль (теоретичне опитування й розв'язання практичних завдань), модульний контроль (тестування за розділами курсу) та підсумковий (семестровий) контроль (залік).

8. Критерії оцінювання та розподіл балів, які отримують здобувачі

Складові навчальної роботи	Бали за одне заняття (завдання)		Кількість занять (завдань)	Сумарна кількість балів
Змістовний модуль 1				
Активність під час аудиторної роботи	0...1		12	0... 12
Виконання і захист практичних робіт	0... 4		8	0... 32
Модульний контроль	0...6		1	0...6
Змістовний модуль 2				
Активність під час аудиторної роботи	0...1		12	0... 12
Виконання і захист практичних робіт	0... 4		8	0... 32
Модульний контроль	0...6		1	0...6
Усього за семестр				0...100

Прийнята шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка для екзамену, курсового проекту (роботи), практики
90-100	відмінно
75-89	добре
60-74	задовільно
01-59	незадовільно з можливістю повторного складання

Під час складання семестрового заліку здобувач має можливість отримати максимум 100 балів. Білет для заліку складається з двох теоретичних питань, максимальна кількість балів за кожне питання 50 балів, що складає в сумі 100 балів.

Критерії оцінювання роботи здобувача протягом семестру

Задовільно (60-74) – мати мінімум знань і умінь для забезпечення програмних результатів навчання. Відпрацювати та захистити всі практичні роботи.

Добре (75-89) – знати основні теми дисципліни. Достатньо знати групи основних ознак адміністративного процесу в органах публічного управління в площині внутрішньої (закритої ззовні) діяльності органів публічної влади; вміти проводити аналіз нормативно-правового забезпечення управління адміністративними процесами в регіональних економічних системах. Відпрацювати та захистити всі практичні роботи.

Відмінно (90-100) – мати знання, що дозволять самостійно, вільно та обґрунтовано відповідати на будь які питання щодо сучасних механізмів управління адміністративними процесами в регіональних економічних системах в Україні, вміти виміряти продуктивність, результативність та ефективність публічного адміністрування виконувати діагностику розвитку регіональних економічних систем в процесі прийняття державно-управлінських рішень, мати уявлення про шляхи вдосконалення механізму управління адміністративними процесами в регіональних економічних системах в Україні. Відпрацювати та захистити всі практичні роботи.

9. Політика навчального курсу

Відпрацювання пропущених занять відбувається відповідно до розкладу консультацій, за попереднім погодженням з викладачем. Питання, що стосуються академічної доброчесності, розглядає викладач або за процедурою, визначеною у Положенні про академічну доброчесність.

10. Методичне забезпечення та інформаційні ресурси

Підручники, навчальні посібники, навчально-методичні посібники, конспекти лекцій, методичні рекомендації з проведення лабораторних робіт тощо, які видані в Університеті знаходяться за посиланням:

• http://library.khai.edu/catalog?clear_all_params=0&mode=KNMZ&lang=ukr&caller_mode=SearchDocForm&ext=no&theme_path=0&themes_basket=&ttp_the_mes_basket=&disciplinesearch=no&top_list=1&fullsearch fld=&author fld=%D0%A0%D0%BE%D0%BC%D0%B0%D0%BD%D0%BE%D0%B2&docname fld=&docname_cond=beginwith&theme_context=%D0%A0%D1%96%D0%B7%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F+%D0%BC%D0%B5%D1%82%D0%B0%D0%BB%D1%96%D0%B2&theme_cond=all theme&theme_id=0&is ttp=0&combiningAND=0&step=20&tpage=1

- Сторінка дисципліни знаходиться за посиланням:
<https://mentor.khai.edu/course/view.php?id=4952>

11. Рекомендована література

Базова:

1. Закон України «Про інформацію» від 02 жовтня 1992 року № 2657-XII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>.

2. Закон України «Про суспільне телебачення і радіомовлення» від 17

квітня 2014 року № 1227-VII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1227-18>.

3. Закон України «Про телебачення і радіомовлення» від 21 грудня 1993 року № 3759-XII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3759-12>.

4. Грицяк Н. В. Державне управління в умовах розвитку інформаційного суспільства : навч. посіб. / Н. В. Грицяк. – К. : Вид-во НАДУ, 2012. – 220 с.

5. Державна інформаційна політика: навч. посіб. / В. Б. Дзюндзюк, О. І. Крюков, В. А. Ландсман та ін.; за заг. ред. д.держ.упр., проф. В. Б. Дзюндзюка. – Х. Вид-во ХарПІ НАДУ «Магістр», 2012. – 344 с.

6. Електронний документообіг та захист інформації : навч. посіб. / уклад. О. В. Марчук, О. Б. Кукарін. – К. : Вид-во НАДУ, 2012. – 165 с.

7. Інформаційна політика України: європейський контекст : монографія / Л. В. Губерський та ін. – К. : Либідь, 2007. – 360 с.

8. Литвинова Л. В. Менеджмент і маркетинг електронного урядування : навч. посіб. / Л. В. Литвинова. – К. : Вид-во НАДУ, 2012. – 129 с.

9. Машкаров Ю. Г. Інформатизація державного управління, Навчальний посібник./ Ю. Г. Машкаров, О. В. Орлов, П. С. Клімушин, І. В. Кобзев, М. В. Мордвинцев – Х.: Вид-во ХарПІ НАДУ "Магістр", 2011. – 292с.

10. Машкаров Ю. Г. Комп'ютерні мережі та телекомунікації: навч. посіб. / Ю. Г. Машкаров, І. В. Кобзев, О. В. Орлов, М. В. Мордвинцев. – Х. : Вид-во ХарПІ НАДУ «Магістр», 2012 – 212 с.

11. Почепцов Г. Г. Інформаційна політика та інформаційні війни : навч.-метод. посіб. / Г. Г. Почепцов. – К. : Вид-во НАДУ, 2012. – 120 с.

12. Теоретико-методологічні засади розробки паспортів загроз національній безпеці України : моногр. / Г. П. Ситник, В. І. Абрамов, В. А. Мандрагеля, М. М. Шевченко, Л. М. Шипілова; за заг. ред. Г. П. Ситника, Л. М. Шипілової. – К. : Вид-во НАДУ, 2012. – 163 с.

Допоміжна:

13. Алешина И. Паблик рилейшнз для менеджеров и маркетеров. –М. : Ассоциация авторов и издателей "Тандем". Изд-во "ГНОМ – ПРЕСС", 1997. – 256 с.

14. Арістова І. В. Державна інформаційна політика: організаційно-правові аспекти / І. В. Арістова ; заг. ред. О. М. Бандурка. – Університет внутрішніх справ. – Х. : УВС, 2000. –368 с.

15. Баровська А. В. Оптимізація структури керівних документів державної політики (на прикладі інформаційної сфери) : аналіт. доп. / Баровська А. В. – Нац. ін-т стратег. дослідж. – К. : НІСД, 2011. – 85 с.

16. Бебик В. М. Основи теоретичної та практичної політології : Підручник / В. М. Бебик. – М. : МАУП, 1994. – 124 с.

17. Блажнов Э. А. Паблик рилейшнз. Приглашение в мир цивилизованных рыночных и общественных отношений: Учебное пособие для деловых людей / Э. А. Блажнов. – М. : ИМА -Пресс, 1994. – 158 с.

18. Блэк С. Паблик рилейшнз. Что это такое? / С. Блэк. – М. : Новости,

1989. – 240 с.

19. Браун Л. Имидж – путь к успеху / Л. Браун. – СПб. : Питер, 1996. – 284 с.

20. Видрин Д. Україна на порозі ХХІ століття: політичний аспект / Д. Видрин, Д. Табачник. – К.: Либідь, 1995. – 296 с.

21. Відповідальність органів публічної влади : навч. посіб. / кол. авт.: С. Д. Дубенко, В. І. Мельниченко, Н. Г. Плахотнюк, та ін.; за заг. ред. С. Д. Дубенко. – К. : Вид-во НАДУ, 2012. – 240 с.

22. Гозман Л. Я. Политическая психология / Л. Я. Гозман, Е. Б. Шестопад. – Ростов-на-Дону : Феникс, 1996. – 446 с.

23. Джига Т. В. Методичні матеріали до практичних занять з курсу «Зв'язки з громадськістю» / Т. В. Джига – К. : Вид-во НАДУ, 2006. – 80 с.

24. Дуда А. В. Опорний конспект лекцій з курсу «Зв'язки з громадськістю в державному управлінні» / А. В. Дуда, О. В. Загвойська. – К. : Вид-во НАДУ, 2008. – 72 с.

25. Зуев С. Е. Измерения информационного пространства (политики, технологии, возможности) / С. Е. Зуев. – Режим доступа : <http://www.future.museum.ru/part01>.

26. Карпенко В. О. Інформаційна політика та безпека : підручник / В. О. Карпенко. – К. : Нора-Друк, 2006. – 320 с.

27. Кашкин В. Б. Введение в теорию коммуникации : учеб. пособие. – Воронеж : Изд-во ВГТУ, 2000. – 175 с.

28. Квіт С. Масові комунікації : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / С. Квіт. – Національний ун-т "Києво-Могилянська академія". – К. : Києво-Могилянська академія, 2008. – 206 с.

29. Кормич Б. А. Організаційно-правові засади політики інформаційної безпеки України / Б. А. Кормич. – Одеська національна юридична академія. – О. : Юридична література, 2003. – 471 с.

30. Кошкин А. Н. Проект "электронного правительства": мировой опыт и российские перспективы. Государство и "информационная революция" / А. Н. Кошкин // Проблемы преодоления "цифровой неравенности" у России і країнах СНД. Матеріали міжнародного семінару. – М. : МГУ. – 2000. – 156 с.

31. Літвіненко О. Інформаційна безпека – складова національного суверенітету / О. Літвіненко // Політика і час. – 1997. – № 4. – С. 32.

32. Машкаров Ю. Г. Інформаційні технології у державному управлінні: основні визначення та завдання для самостійної роботи : методичні вказівки для слухачів денної та заочної форми навчання для слухачів денної та заочної форм навчання за спеціальністю "Державне управління" / Ю. Г. Машкаров, О. В. Орлов. – Х.: УАДУ (ХФ), 2005. – 60 с.

33. Дуда А. В. Методичні рекомендації до практичних занять з курсу "Комунікації в публічному управлінні" / А. В. Дуда. – К. : НАДУ, 2010. – 35 с.

34. Джига Т. В. Методичні рекомендації до самостійної роботи з теми: «Комунікативна політика в органах державної влади» / Т. В. Джига, А. В. Баровська. – К. : Вид-во НАДУ, 2007. – 36 с.

35. Нужний Є. М. Інструментальні засоби електронного офісу : навч. посіб. / Є. М. Нужний. – К. : Вид-во НАДУ, 2012. – 200 с.
36. Орлов О. В. Інформаційні технології в державному управлінні. Опорний конспект лекцій / О. В. Орлов, Ю. Г. Машкаров. – Х. : Вид-во ХарРІ НАДУ “Магістр”, 2005, – 54 с.
37. Попроцький О. П. Науково-методичне забезпечення зв’язків з громадськістю в органах державної виконавчої влади / О. П. Попроцький, Р. Г. Скребець. – К.: Вид-во НАДУ, 2007. – 70 с.
38. Почепцов Г. Г. Вступ до інформаційних війн / Г. Г. Почепцов. – К. : Київський університет, 1999. – 60 с.
39. Почепцов Г. Г. Інформаційна політика : навч. посіб. / Г. Г. Почепцов, С. А. Чукут. – 2-ге вид., стер. – К. : Знання, 2008. – 663 с.
40. Почепцов Г. Г. Информация и дезинформация / Г. Г. Почепцов. – К. : Эльга, Ника-центр, 2001. – 256 с.
41. Почепцов Г. Г. Профессия: имиджмейкер / Г. Г. Почепцов. – К. : ИМСО МО Украины, НФВ "Студцентр". – 1998. – 256 с.
42. Почепцов Г. Г. Психологические войны / Г. Г. Почепцов. – Москва–Киев: Ваклер, Рефлбук, 2000. – 528 с.
43. Почепцов Г. Г. Теория коммуникации / Г. Г. Почепцов. – Москва–Киев: Ваклер, Рефлбук, 2001. – 656 с.
44. Почепцов Г. Г. Теорія комунікації / Г. Г. Почепцов. – Київський ун-т ім. Тараса Шевченка. – К. : Видавничий центр "Київський ун-т", 1999. – 307 с.
45. Рябов С. Г. Політологічна теорія держави : навч. посіб. / С. Г. Рябов. – К. КНЕУ, 1996. – 201 с.
46. Рябов С. Г. Основи теорії політики / С. Г. Рябов, М. В. Рябов. – К. : Тандем, 1996. – 192 с.
47. Соловйов С. Г. Електронна демократія : навч. посіб. / С. Г. Соловйов, В. Г. Даниленко, Н. О. Піпченко. – К. : Вид-во НАДУ, 2012. – 184 с.
48. Сотникова О. А. Коммуникация или общение: попытка уточнения понятий // Харківський нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна. Вісник. – Х., 2001. – N531: Сер.: філософія. Філософські перипетії. – С.157–159.
49. Степанов В. Ю. Державна інформаційна політика: проблеми та перспективи : монографія / В. Ю. Степанов. – Х. : С.А.М., 2011. – 546 с.
50. Сучасна інформаційна політика / відп. ред. А. З. Москаленко. – К. : Київський ун-т ім. Тараса Шевченка. Інститут журналістики; Центр вільної преси, 1999. – 190 с.
51. Тищенко Ю. Питання ефективної комунікації політичних партій з виборцями в контексті формування публічної політики: пріоритети розвитку / Ю. Тищенко, Я. Варивода, С. Конончук, А. Дуда, Горобчишина С. – Український незалежний центр політичних досліджень. – К. : УНЦПД, 2007. – 79 с.
52. Лях О. Третя хвиля. Сучасна зарубіжна соціальна філософія. Хрестоматія : навч. посібник / О. Лях. – К. : Либідь, 1996. – 384 с.
53. Шевченко О. В. Основи PR-практики: прикладний аспект /

О. В. Шевченко.– К.: Центр вільної преси, 2007. – 157 с.

54. Шляхи удосконалення системи державного управління забезпеченням національної безпеки України : моногр. / Г. П. Ситник, В. І. Абрамов, О. Г. Бортнікова, М. М. Шевченко та ін.; за заг. ред. Г. П. Ситника, В. І. Абрамова. – К. : Вид-во НАДУ, 2012. – 590 с.

55. Шпи́га П. С. Моделювання, інформаційні системи і технології в державному управлінні : навч. посіб. / П. С. Шпи́га. – К. : Вид-во НАДУ, 2012. – 112 с.

56. Ярошенко А. О. Потенціал і ефективність освітньо-інформаційної політики : монографія / А. О. Ярошенко. – К. : НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2009. – 256 с.

12. Інформаційні ресурси

Сайт кафедри k601@khai.edu

www.prezident.gov.ua – сайт Президента України

www.rada.gov.ua – сайт Верховної Ради України

www.kmu.gov.ua – сайт Кабінету Міністрів України

<https://mip.gov.ua> – сайт Міністерства інформаційної політики України

<https://mkip.gov.ua> – сайт Міністерства культури та інформаційної політики України

www.ukrstat.gov.ua – сайт Держкомстату України

www.nbuv.gov.ua – сайт Національної бібліотеки України ім. Вернадського

www.librari.ukma.kiev.ua – сайт наукової бібліотеки НаУКМА